

ע"פ 4956/13 - המערער: וליד עיסאוי נגד המשיבה: מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4956/13

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' סולברג

המערער: וליד עיסאוי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום
27.5.2013 בת"פ 16890-07-12 שניתן על ידי כבוד
השופט ת' כתילי - סג"נ

תאריך הישיבה: י"ב באייר התשע"ד (12.5.2014)

בשם המערער: עו"ד עדנאן עלאדין

בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא ת' כתילי) בת"פ 16890-07-12 מיום 27.5.2013, במסגרתו הושת על המערער עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, 10 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 5,000 ש"ח.

כתב האישום

1. כתב האישום מיום 9.7.2012 מתאר שני מקרים בהם רכש המערער כדורי תחמושת לאקדח בקוטר 9 מ"מ (להלן: הכדורים) וביקש למכרם ברווח. במקרה הראשון בחודש מאי 2012 רכש 100 כדורים ובהמשך מכר אותם ברווח לאחר. כשבועיים לאחר מכן שב ורכש המערער עוד 200 כדורים. במטרה למכור את הכדורים, קבע המערער מפגש עם הקונה אך כח משטרתי שהגיע למקום עצר אותו ובכך סוכלה העסקה. בגין מעשים אלה הואשם המערער בעבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ניסיון לסחר בנשק, לפי סעיף 144(ב2) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; רכישה והחזקה בנשק לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין; נשיאה של נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; וקשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.

בית המשפט המחוזי

2. ביום 1.8.2012 המערער הודה במיוחס לו במסגרת המקרה השני למעט עבירת הסחר בנשק וכפר באישומים שהתייחסו למקרה הראשון. ביום 30.1.2013 הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער בכל העבירות שיוחסו לו. הרשעת המערער ביחס לאישומים במקרה הראשון ועבירת הסחר בנשק התבססה על הודאתו במשטרה מיום 3.7.2012 בדבר המעשים שמיוחסים לו, למרות שבעדותו בבית המשפט המחוזי חזר בו מהודאתו ביחס למקרה הראשון וטען כי הוא בדה את הדברים מחשש "להסתבך" כאשר חוקריו שאלוהו לגבי החזקת אקדח. בית המשפט העדיף את הודאתו של המערער במשטרה, לאחר שקבע שהיא עומדת במבחני הפסיקה באשר למשקלה ותוכנה.

3. לבקשת המערער, טרם הטיעונים לעונש, נערך בעניינו תסקיר שירות מבחן. התסקיר עמד על פער בין התנהלותו בדרך כלל לבין המעשים שעשה. צוין כי באישיותו אין קווים עבריינים, אך קיימים בה מאפיינים אימפולסיביים, ולמרות שהמערער נוטל אחריות למעשיו, הוא מתקשה לראות את חומרת מעשיו, כיוון שסביבתו אינה מוקיעה עבירות נשק. עוד נכתב בתסקיר שהסיכוי להישנות העבירות הוא נמוך, והומלץ להעמיד את המערער בצו מבחן למשך שנתיים, לשלב בתכנית טיפולית, ולהטיל עליו עונש מאסר אותו ירצה בעבודות שירות ומאסר על תנאי. בשלב הטיעונים לעונש, טענה המשיבה למתחם עונש הנע בין שנה לשלוש שנות מאסר בפועל, לנוכח כך שהעבירות בוצעו לאורך זמן והיה ניתן לעצור את ביצוען; התוצאה הקשה האפשרית משימוש בכדורים; הרתעת הרבים מעבירות נשק; העובדה שהמערער לא מסר את זהות מוכרי ורוכשי הכדורים; ועל אף שהמערער הודה בהזדמנות הראשונה בחלק מהמעשים. באשר לעונש, טענה המשיבה, כי זה צריך להיות באמצע המתחם וקנס כבד בצידו. המערער מנגד, טען למתחם עונש הנע בין שישה לתשעה חודשי מאסר בפועל, וזאת נוכח הסיבות שהביאו אותו לביצוע העבירה, העובדה שמדובר בכדורים בלבד, נטילת האחריות על ידו, הודאתו החלקית ועברו הנקי.

4. ביום 27.5.2013 גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המערער. בגזר הדין דן בית המשפט המחוזי בחומרת

העבירות אותן עבר המערער וציין כי המעשים אינם עולים בקנה אחד עם טענתו שהוא אדם נורמטיבי. בית המשפט המחוזי הוסיף כי הפסיקה אליה הפנה המערער לא עסקה בעבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, ולכן אין להקיש ממנה לעניינו. באשר למדיניות הענישה הנהוגה מצא בית המשפט המחוזי כי העונשים בעבירות שהורשע בהן המערער עולים על שנת מאסר אחת, בתלות בהיקף מכירת הנשק, סוגו וטיבו. עוד ציין בית המשפט כי גם אם בעבר נהגו בתי המשפט להסתפק לעיתים בענישה בת כמה חודשים, אין זה נכון לנהוג כך בתקופה זו, בה ההחזקה והשימוש בנשק הפכו כה נפוצים. לפיכך נקבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ל-36 חודשי מאסר בפועל. בהתחשב בנסיבות האישיות של המערער, גזר בית המשפט המחוזי את עונשו כאמור לעיל.

הערעור

5. בתחילה הופנה הערעור הן כלפי הכרעת הדין והן כלפי גזר הדין, אך במהלך הדיון בפנינו חזר בו בא כוח המערער מטענותיו לעניין הכרעת הדין. לעניין גזר הדין, טען בא כוח המערער כי יש מקום להקל בעונשו של המערער ולהסתפק בעונש שריצה עד כה. ראשית, מפני שהמתחם שנקבע מחמיר ואינו מתיישב עם פסיקותיו של בית משפט זה. שנית, טען כי אף בתוך מתחם העונש, נסיבותיו של המערער מצדיקות את גזירת עונשו ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, ואף סטייה לקולה ממנו, שכן למעשיו של המערער לא היו תוצאות, הוא הודה ברגע הראשון ושיתף פעולה עם המשטרה, ובהמשך ניהל הליך משפטי יעיל.

6. טרם הדיון הוגש לנו תסקיר משלים של שירות המבחן, בו צוינה התקדמותו החיובית של המערער במהלך מאסרו, במסגרתה שולב בחינוך, הוא משלים בגרויות, ומשתף פעולה בטיפול פרטני. צוין גם כי הוא אינו מחובר לצורך ממשי לקצר את עונשו ובהגשת הערעור הוא פעל מתוך רצון לרצות את משפחתו. לסיכום, שירות המבחן ציין כי התרשם שהמאסר ממנף את שיקומו של המערער ומאפשר לו בחינה והתבוננות בקשייו.

7. בא כוח המשיבה טען בדיון לפנינו, כי בחודש יוני 2014 יופיע המערער בפני ועדת שליש מקצועית. עוד ציין כי אין זה ראוי לקשור בין החזרה מהערעור על הכרעת הדין לבין הקלה כלשהי בעונש, כיוון שהערעור על הכרעת הדין היה חסר סיכוי מלכתחילה.

דין והכרעה

8. לאחר שעיינו בהודעת הערעור ובגזר הדין של בית המשפט המחוזי, ולאחר ששמענו את טענות הצדדים, הגענו למסקנה שיש לדחות את הערעור, כיוון שאינו נמנה עם המקרים החריגים בהם ערכאת הערעור תתערב בחומרת העונש שנקבעה על ידי הערכאה הדיונית (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 7563/08 אבו סביח נ' מדינת ישראל (4.3.2009); ע"פ 5931/11 עבדולייב נ' מדינת ישראל (22.10.2013); ולאחר תיקון 113 לחוק העונשין: ע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל (1.12.2013); ע"פ 5316/13 מסאלחה נ' מדינת ישראל (9.12.2013)).

9. בא כוח המערער תמך טענותיו בפסק דין של בית משפט זה בו לטענתו בנסיבות דומות לענייננו נגזרו שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ונדחה ערעור המדינה על קולת עונש זה, אלא שפסק דין זה אינו מסייע למערער

כלל ועיקר. לעניין מתחם העונש ההולם, בפסק דין זה - ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' סלימאן, פסקה 14 (19.1.2014) (להלן: עניין סלימאן) - עמדה השופטת ע' ארבל בהרחבה על מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות הנשק השונות (בפסקה 14), ומצאה שמתחם העונש ההולם בעניינו של המערער שם - שבניגוד למערער כאן לא הורשע בעבירת סחר בנשק אלא בעבירות של רכישה, החזקה ונשיאת נשק ובנוסף ביצע את העבירות במקרה אחד ולא בשני מקרים נפרדים - נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל. זהו המתחם שקבע גם בית המשפט המחוזי בעניינו של המערער. מכאן, שלמצער ניתן לומר שמתחם העונש שקבע בית המשפט המחוזי אינו מחמיר, ולא מצאנו מקום לפרט מעבר לכך.

10. לעניין העונש, בעניין סלימאן לא התערב בית משפט זה בקולת העונש מפני שמצא, לנוכח תסקיר שירות המבחן, כי סיכויי השיקום של המערער שם טובים ועדיפים מחוץ לבית הסוהר (בפסקה 16), אלא שבעניינו תסקיר שירות המבחן קובע להפך ועולה כי טרם המאסר נטה המערער לאימפולסיביות, סיכוי ההישנות הנמוך של העבירות נבע ממשפחתו, וסביבתו לא הוקיעה עבירות מהסוג שביצע, ועתה - במאסר - הוא השתקם וממשיך להשתקם בצורה מעוררת הערכה. לדעתנו, בית המשפט המחוזי איזן נכונה בין השיקולים השונים בעניינו של המערער, ואין מקום להתערבות בעונש שגזר. נראה כי המערער עבר כבר דרך במהלך מאסרו, ואנו תקווה, כי ימשיך בדרכו החיובית.

11. סוף דבר, הערעור נדחה.

ניתן היום, י' בסיון התשע"ד (8.6.2014).

שופט

שופט

שופט